

ШЕВЧЕНКІАНА МЕДИКА 2018 – СИМБІОЗ НАУКИ ТА КУЛЬТУРИ: ВІД ШЕВЧЕНКА ДО СЬОГОДЕННЯ

Щороку навесні українці вшановують пам'ять великого поета, талановитого художника та громадського діяча – Тараса Григоровича Шевченка, чий творчий доробок – і в літературі, і в живописі, без сумніву, – є перлиною культурної спадщини нашого народу. Цьогоріч, як і завжди на початку березня, в кожному куточку України проводились численні концерти, виставки, поетичні читання, літературні вечори ... Звісно, не могла не долучитись до святкування і Лікарська комісія Наукового товариства імені Шевченка у Львові.

У Дзеркальній залі палацу Потоцьких 6 березня 2018 року відбулось урочисте спільне засідання Лікарської та Музикознавчої комісій НТШ «Шевченкіана медика 2018» на тему: «Симбіоз науки і культури: від Шевченка до сьогодення».

Зі словом Тарас Возняк

Засідання проводили у форматі мистецької вітальні. Гості мали змогу насолодитись безсмертною поезією Кобзаря у виконанні поетеси, лауреата Премії імені Б.-І. Антонича, Юлії Курташ-Карп, а також чудовими музичними виступами заслуженого діяча мистецтв України Олександра Козаренка, студентів і аспірантів – вихованців народного артиста України Богдана Базиликута. Про вплив творчості генія українського народу на сучасну культуру розповів відомий культуролог, політолог, генеральний директор Львівської національної галереї мистецтв імені Бориса Возницького Тарас Возняк.

У сучасних українців, вважає Тарас Степанович, чомусь складається не зовсім правильне уявлення про стиль життя Шевченка. На портретах і пам'ятниках його зображають таким собі згорбленим, сумним дідусем. Насправді, Тарас Григорович Шевченко був блискучим молодим чоловіком, можна сказати «українським денді», який помер у віці сорока семи років, проживши хоч і коротке, проте надзвичайно непросте життя і залишивши по собі не лише прекрасні творіння, а й чимало нерозкритих таємниць. Як бідний кріпак отримав таку блискучу освіту? Чому пан повіз його з собою спочатку до Вільнюса (тоді Вільно), де Шевченко продовжував вивчати тонкощі образотворчого мистецтва, а тоді до Петербурга? І чому, зрештою, прибувши до столиці, кріпак не порадиться на задньому дворі, як це відповідає його статусу, а стає вхожим до вишуканого товариства тодішньої інтелігенції, представники якої (члени масонської ложі) згодом і викупили його з кріпацтва? Версій багато, але ми навряд чи зможемо колись дізнатись, яка є правдивою.

Зі словом Дійсний член НТШ, голова музикознавчої комісії професор Олександр Козаренко

Також важко пояснити іноземцям, чому постаць Шевченка стала настільки знаковою для українського народу. Про таких, як Тарас Григорович, говорять – «Поет мови», «Людина мови». Його поезія для вуха українця звучить немов чарівна музика, зачіпаючи найглибші потаємні струни душі. Але іншою

мовою це передати неможливо. Абсолютно правильний зміст і стиль – але достукатись до сокровенних куточків серця чомусь не вдається. Вірші Шевченка для його співвітчизників – це магія, незбагненне диво, своє, рідне, українське. За аналогією з Петефі – угорці плачуть, слухаючи його твори, і кажуть, що важко уявити щось прекрасніше. Перекладіть ці самі поеми іншою мовою – виходить непогано, але знову ж таки – без жодного глибинного змісту.

Донести до чужинців, хто ж такий Шевченко, напевне, простіше через його картини, візуальні образи, ілюстрації до творів. Вони універсальні та не потребують перекладу. На жаль, Великий Кобзар, як геніальний поет, дещо затінив і поступово відтіснив на другий план Шевченка-художника. Як живописець він і не випереджав своєї епохи, його полотна повністю відповідали віянням дев'ятнадцятого століття, але мало хто, поглянувши на них, міг залишитись байдужим.

Учасники мистецької вітальні «Шевченкіана медика 2018»

Також важко переоцінити вклад Шевченка в розвиток української мови. Поезія Кобзаря написана доступною, сучасною мовою, повністю зрозуміла та звична для вуха українця двадцять першого століття. Проте великий поет не був першопрохідцем, а опирався на міцний фундамент досвіду своїх попередників. Перший твір, написаний сучасною українською мовою, – безсмертна «Енеїда» Котляревського, три частини якої побачили світ у 1798 році. Тобто, українська мова еволюціонувала значно швидше, ніж, наприклад, російська (в творах Пушкіна) чи польська (в поемах Адама Міцкевича).

Учасники «Шевченкіани медика 2018»

російська (в творах Пушкіна) чи польська (в поемах Адама Міцкевича).

Не лише в історії української літератури трапляються талановиті експресивні постаті, овіяні таємничою романтикою. Пізнє бароко ніколи не змогло би досягти свого розквіту на Заході України, якби не скульптури Іоана Георга Пінзеля. Ніхто не знає, звідки на просторах Галичини, фактично на краю цивілізованого світу, з'явився геніальний митець. Пошепки передавались історії про заборонену дуель, про нібито вбитого вчителя, про нетрадиційну сексуаль-

Члени лікарської комісії професори Наталя Володько, Оксана Заячківська, Андрій Базилевич, Валентина Чоп'як (справа наліво) з заступником голови НТШ, доцентом Лідією Бойчишин (ліворуч).

ну орієнтацію, через яку молодий чоловік був змушений покинути батьківщину... Версій знову ж таки багато. Але факти залишаються фактами. Жоден тодішній український скульптор не міг похвалитись ні таким бездоганним знанням анатомії, ні таким досконалим володінням різцем.

У малярстві таким першопрохідцем був Каземир Малевич, в музиці – Дмитро Бортнянський ... Продовжувати можна довго. Україна завжди була і залишається багатою на таланти. Найгеніальнішим з них залишається Великий Кобзар.

Записала Олена Адамович,
член Лікарської комісії НТШ